

1980, 9. října – Sdělení VONS č. 206 „Varující a nepřiměřeně tvrdý postih Drahomíry Šinoglové“ o soudním jednání s Drahomírou Šinoglovou u Okresního soudu ve Znojmě a jejím odsouzení pro přípravu trestného činu pobuřování k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

Případ trestního stíhání a odsouzení Drahomíry Šinoglové, nar. 17. 5. 1951 ve Strašíkovicích, bytem Strachotice č. 137, okres Znojmo, je natolik absurdní a vskutku pobuřující, že si zaslouží zvláštní pozornosti.

4. 3. 1980 byla v bytě manželů Šinoglových provedena domovní prohlídka, protože Jan Šinogl byl stíhán pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle 132/1 tr. z. Při prohlídce byly nalezeny některé knihy neoficiální edice Petlice (Kohout, Trefulka), dokument Charty 77 č. 22 a několik nedokončených vyhotovení knihy Československé fejetony 1977/78. Poté bylo zahájeno trestní stíhání proti Drahomíře Šinoglové pro přípravu k trestnému činu pobuřování podle § 7/1 k § 100/1a tr. z. (viz sdělení č. 188 a 199).¹

Dne 30. 9. 1980 proběhlo s Drahomírou Šinoglovou hlavní líčení před senátem Okresního soudu ve Znojmě, jemuž předsedal JUDr. Vladimír Svoboda. Obžalobu vznesl okresní prokurátor JUDr. Vlastislav Jančálek.² Obhájcem byl JUDr. Ján Čarnogurský z Bratislavy. Celé jednání probíhalo pod zesílenou policejní kontrolou. Zásada veřejnosti u hlavního líčení byla porušena tím, že do soudní síně byli vpuštěni pouze příbuzní obžalované, a i to až po zásahu advokáta.³ Sestra obžalované byla ze soudní síně vykázána s odůvodněním, že si dělá poznámky.

Obžaloba se opírá především o skutečnost, že podle svědků Kamily Růžičkové a Josefa Málka bylo při domovní prohlídce u manželů Šinoglových nalezeno 171 stran ve 12 vyhotoveních knihy Československé fejetony 1977/78, volně uložených a naskládaných přes sebe v ložnici a listy 172. strany této knihy byly vloženy v psacím stroji Chevron, který byl vlastnictvím

manželů Šinoglových. Ti však vypovídají, že o existenci nalezených opisů v jejich bytě nemají žádné vědomosti. Ostatní nalezené písemnosti (knihy edice Petlice) byly prý obžalovanou rozepsány strojem Zeta nebo Consul, který údajně používala předtím, ačkoli tento stroj nebyl nalezen, a tudíž zajištěn. „Důkazy“ o rozepisování se opírají o skutečnost, že na stejném typu psacího stroje byla napsána žádost obžalované o provedení změn v československém cestovním pase a různé jiné doklady. Výpovědi svědků se navzájem rozcházejí. Svědek Jan Trefulka nebyl přes naléhání obhájce slyšen. Soud rovněž zamítl jakékoliv přešetření a přezkoumání obsahu knihy s údajným protistátním charakterem. Ze všech těchto skutečností vyplývá, že neexistuje jediný důkaz o úmyslu dané písemnosti rozšiřovat a tím alespoň dvě osoby pobouřit. Není vůbec naplněna skutková podstata § 7 odst. 1, která spočívá „v organizování trestného činu, v opatřování nebo přízpůsobování prostředků nebo nástrojů k jeho spáchání, ve spolčení, srocení nebo návodu nebo pomoci k trestnému činu nebo v jiném úmyslném vytváření podmínek pro jeho spáchání“.⁴ Trestný čin pobuřování podle paragrafu 100 odst. 1a trestního zákona vyžaduje důkazy o osobním nepřátelském zaměření a nepřátelském obsahu prostředků používaných k případnému úmyslnému pobuřování proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení anebo alespoň nejméně dvou osob, které dosvědčí, že byly pobouřeny. Co však se týká daných písemností, je naprosto zřejmé, že nejsou v žádném případě orientovány nepřátelsky proti socialistickému a státnímu zřízení. Jde o tvorbu současných umlčených čl. autorů. Podle výpovědi svědka Fialy⁵ má prý obžalovaná určitou averzi vůči našemu zřízení, což ovšem přece nemůže být podkladem pro tvrzení, že je nepřátelsky zaměřena proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení a že má úmysl proti němu brojit a zapojovat do toho i další osoby. Přes všechny tyto skutečnosti byla Drahomíra Šinoglová odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, což u trestní kvalifikace tohoto druhu (pouze příprava k trestnému činu) je výše trestu v dosavadní soudní praxi ojedinělá.⁶ Odsouzená se proti rozsudku odvolala.⁷

Drahomíra Šinoglová je matkou dvou dětí – osmiapůlletého Miroslava⁸ a šestiapůlletého Jana. Je v domácnosti. Jejím případným vězněním bude vážně narušena výchova a péče o její děti.

Tento případ nespravedlivého postihu je zvláště alarmující, protože vyvolává výrazným způsobem nedůvěru vůči objektivnímu a nestrannému jednání justičních orgánů a posiluje pocit bezmocné ohroženosti u každého, kdo se zajímá o neoficiální literaturu či se snaží seznámit s dokumenty a činnostmi občanské iniciativy Charta 77. Celá záležitost dokazuje, že mimo centra kulturního a politického dění státní moc používá mnohem silnějšího nátlaku a postihu vůči neznámým osobám, které touží po poctivém nekonformním sebevzdělání a solidním nezkrasleném kulturním a politickém rozhledu a nespokojují se jen s oficiálně dovolenými informacemi. Tito lidé jsou často ve svém okolí osamoceni a tím snadněji vydáni na pospas svévolným akcím policejních a justičních orgánů. Je proto třeba na to znovu a znovu se vši naléhavostí znovu upozorňovat.

Informace o Chartě 77, r. 3, 1980, č. 14, s. 5–6.

POZNÁMKY

- ¹ Dokumenty č. 189 a 200. K případu viz dále sdělení VONS č. 224 a 295, dokumenty č. 225 a 296.
- ² Obžaloba vznesená okresním prokurátorem ve Znojmě JUDr. Vladislavem Jančálkem 22. 8. 1980 je uložena in: OS ve Znojmě, soudní spis k případu Drahomíry Šinoglové (spis. zn. 2 T 288/80) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 52/90; též LP, Sb. VONS, inv. č. 297, sign. I/1, kart. 48.
- ³ Na úvod protokolu o hlavním líčení u Okresního soudu ve Znojmě byla uvedena poznámka: „*Hlavní líčení konáno za přítomnosti 45 aktivních funkcionářů okresu Znojmo.*“ Proti této skutečnosti – jak bylo zaznamenáno v protokolu – protestoval obhájce JUDr. Ján Čarnogurský. „*Před zahájením hlavního líčení protestuje obhájce proti faktu, že mu nebylo sděleno, že jde o jednání s organizovanou veřejností.*“ OS ve Znojmě, soudní spis k případu Drahomíry Šinoglové (spis. zn. 2 T 288/80) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 52/90.

- ⁴ Viz *Trestní kodexy*. Text s judikaturou. Sestavil JUDr. Jan Stolar, CSc., Praha 1974, s. 11–12.
- ⁵ Celým jménem Leo Fiala.
- ⁶ Rozsudkem Okresního soudu ve Znojmě vyneseným 30. 9. 1980 senátem složeným z předsedy Vladimíra Svobody a soudců Jana Pelecha a Milana Sladkého byly D. Šinoglové též zabráný knihy a další věci zadržené při domovní prohlídce. OS ve Znojmě, soudní spis k případu Drahomíry Šinoglové (spis. zn. 2 T 288/80) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 52/90; též LP, Sb. VONS, inv. č. 297, sign. I/2, kart. 48.
- ⁷ Ve zdůvodnění odvolání podaném 3. 11. 1980 Šinoglovou prostřednictvím jejího obhájce JUDr. Jána Čarnogurského bylo navrhováno zrušení rozsudku Okresního soudu ve Znojmě a vrácení věci k došetření. V odůvodnění odvolání se poukazovalo na různá procesní pochybení, jako bylo organizování účasti veřejnosti na soudním líčení, zákaz dělání si poznámek během něj, nepřipuštění výpovědi Jana Trefulky jako svědka obhajoby nebo zamítnutí návrhu obhajoby na doplnění dokazování. V rozsudku nebylo přesně definováno, na rozmnožování kterých písemností se Šinoglová podílela, ani to, jakým způsobem byl obsah písemností, které měla rozmnožovat, pobuřující. Pro tvrzení, že Šinoglová písemnosti rozmnožovala, neexistoval podle odůvodnění odvolání přímý důkaz. Rozsudek také plně převzal negativní hodnocení D. Šinoglové z místa bydliště. OS ve Znojmě, soudní spis k případu Drahomíry Šinoglové (spis. zn. 2 T 288/80) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 1 Rt 52/90.
- ⁸ Jedná se o omyl. Šinoglovi měli dceru Miroslavu. HLAVÁČKOVÁ, Vendula: *Kausa Drahomíry Šinoglové. Případ perzekuce za rozmnožování samizdatu v období tzv. normalizace*, bakalářská práce obhájená na Technické univerzitě v Liberci, Liberec 2011, s. 33.